

Читачі «РП» добре обізнані про реалізацію масштабного проекту з відродження судноплавства на річках Дніпро та Південний Буг, який здійснює провідний вітчизняний сільгоспвиробник, експортер та інвестор – компанія «НІБУЛОН». Але ж виявляється, що в деяко цей проект викликає відверте роздратування. Буквально днями в «Фейсбуці» та окремих інтернет-виданнях з'явилися публікації, що ставлять під сумнів екологічну безпеку робіт з відновлення судноплавного ходу на Південному Бугу на ділянці Миколаїв – Вознесенськ. Дійшло навіть до звинувачень чи не в «екологічній катастрофі», яку нібито провокує компанія.

Що ж діється насправді?

Одним зі славнозвісних «НІБУЛОНівських стандартів» є відкритість та прозорість роботи. Тож компанія відреагувала миттєво, і мало не на наступний день після публікації за її ініціативою була зібрана робоча група у складі обласних, районних та сільських депутатів, профільних фахівців обласного та районного рівнів, активістів, словом усіх, хто не байдуже ставиться до питань розвитку Миколаєва та проектів, що мають загальнодержавне значення, яка б незаангажовано вивчила ситуацію та відповіла на пряме запитання: чи загрожує днопоглиблення екологічній безпеці самого Південного Бугу та прилеглих територій?

Філія «Вознесенська» – шойно збудований, за рекордні 100 днів, що супроводжувалися проливними дощами та надмірною спекою, річковий перевантажувальний термінал навпроти села Прибужани, що у Вознесенському районі. З початку липня він уже прийняв понад 20 тисяч тонн збіжжя нового врожаю від сільгосптоваровиробників. Тільки за перший робочий день на підприємстві розвантажили більше 70 автомобілів! Завдяки сучасному обладнанню від кращих світових виробників процес розвантаження повністю автоматизований і відбувається дуже швидко. Потужності терміналу дозволяють приймати до 400 вантажівок за добу! Зерно сюди вже везуть аграрії Вознесенського, Веселинівського, Доманівського, Арбузинського, Братського, Первомайського, Врадівського

ЧИ ЗАВАЖАЄ КОМУСЬ ДНОПОГЛИБЛЕННЯ?

Виявляється, є ті, кому проект відродження судноплавства на Південному Бугу, який реалізує компанія «НІБУЛОН», ніби кістка у горлі

Робоча група на перевантажувальному терміналі філії «Вознесенська».

районів Миколаївської та Кіровоградської областей.

Поряд знаходиться причал для заходу річкових суден, якими зернові вантажі будуть вивозити до Миколаєва. Компанія власними зусиллями завершує днопоглиблювальні роботи на Південному Бугу, внаслідок чого судноплавними стануть 102,2 км річки від м. Миколаєва до м. Вознесенська. Отже, вже найближчим часом підприємство розпочне масові річкові перевезення з Вознесенська до Миколаєва, що, у свою чергу, суттєво зменшить навантаження на обласні автошляхи. А це, ні багато ні мало, до 50 тисяч вантажівок щороку!

Річка Південний Буг на довжині 134 км від м. Миколаєва до с. Олександрівка Вознесенського району Миколаївської області включена в перелік внутрішніх водних шляхів України, що належать до категорії судноплавних. Проведення днопоглиблювальних та дноочисних робіт з метою безпечної експлуатації внутрішніх водних шляхів України є обов'язком держави, а це означає, що забезпечувати судноплавні характеристики цих шляхів має держава, але вона фактично усунулася від проблеми: днопо-

глиблення не проводилося, річка обміліла, погіршилася її проточність, улітку риба гине через нестачу кисню. Що ж стосується розвиненого судноплавства на Південному Бугу, воно практично припинилося ще наприкінці минулого століття.

ці Миколаїв – Нова Одеса і 2,65 м – від Нової Одеси до Вознесенська. Однак оскільки Мінінфраструктури не бажало вкладати в це кошти, компанія вирішила почати реалізацію вкрай важливого для економіки регіону проекту за рахунок власних інвестицій і на

ноплавний шлях буде продовжено аж до Олександрівського водосховища, щоб місцеві піщані та гранітні кар'єри сплавляли свої вантажі по річці, а не розбивали наземні шляхи великовантажним транспортом.

– Після завершення робіт щодо поліпшення судноплавних умов р. Південний Буг берегові відвали донного ґрунту підлягають рекультивациі та засіванню багаторічними травами, таким чином буде збільшена площа пасовищ. Але, наприклад, Прибужанівська сільрада звернулася з проханням розподілити намитий пісок уздовж берегової лінії для організації тут зони відпочинку мешканців, і ми звичайно підємо їм на зустріч – розповідає Алла Ізмєстєва. – Ситуація на річці об'єктивно покращиться: більше глибина – менше прогрів води, зростає проточність, що краще для риби. До того ж за рахунок розвитку річкового транспорту з доріг області буде знято 50 тис. вантажівок. Ширина водного шляху становитиме 40 м, у місцях заокруглення – до 50 м, що дозволить зустрічним суднам розминутися, до с. Шостакове можна буде проводити каравани з трьох несамохідних суден, до Нової Одеси – з двох і до Вознесенська – одне.

– Економіка – основа для розвитку соціальної інфраструктури будь-якої території, – вважає Вознесенський міський голова Віталій Луков. – Щось видумувати, ставити перепони тим, хто власним коштом створює потужні виробничі об'єкти, – антидержавний підхід. Нашо потрібні зовнішні вороги, якщо є такі внутрішні «добррозичливіці»? Як тільки запрацює водний шлях, Вознесенськ отримає шанс на відновлення річкового пасажирського сполучення з Миколаєвом. Це прекрасний транспортний і туристичний маршрут, можливість для селян з правого берега добиратися на ринок у Вознесенськ для реалізації своєї продукції. Ми отримемо освітлену дорогу від Вознесен-

Так виглядає міфічна «екологічна катастрофа» внаслідок діяльності компанії «НІБУЛОН».

Отже, за словами начальника відділу охорони навколишнього природного середовища ТОВ СП «НІБУЛОН» Алли Ізмєстєвої, задля відродження судноплавства проектні позначки днопоглиблення становлять 2,9 м на ділян-

першому етапі довести глибини на ділянці до Нової Одеси до 2,4 м, а далі, до Вознесенська, – до 2,3 м. При цьому обсяг ґрунту, який треба підняти з річкового дна, скоротився з майже 1,2 млн. кубометрів до 180 тис. кубів, а кількість відвалів (місць, куди скидається донний ґрунт) знизилася з 18 до 10.

Перед стартом робіт протягом 2009-2015 років «НІБУЛОН» отримав величезну кількість необхідних погоджень, експертних висновків, пройшов низку громадських слухань, отримав «добро» від Мінінфраструктури, Мінекології, Держводагентства, Держрибагентства, Держгеонадр. Була проведена велика роз'яснювальна робота, усі прохання мешканців прилеглих до зони робіт сіл були враховані у проектних рішеннях. Також на суднобудівно-судноремонтному заводі компанії розвернулося будівництво суден з меншою осадкою спеціально для експлуатації на Південному Бугу, були побудовані Новоодеський і Вознесенський річкові термінали. А в перспективі суд-

Місцеві жителі підтримують інвестиційний проект компанії «НІБУЛОН».

ська до с. Прибужани, з'явиться велодоріжка для відпочинку на березі річки. Я вже не говорю про робочі місця і додаткові надходження до місцевих бюджетів. Цей проект тягне за собою масу позитивних соціальних аспектів.

Варто зауважити, що в так званий екологічний рейд були запрошені і критики проекту компанії, втім найбільш затяті серед них не захотіли взяти участь, мовляв, і так усе знаємо. Мабуть, об'єктивність їм ні до чого. Миколаївська активістка Антоніна Галкіна, яка відвідала захід, вважає, що днопоглиблення на Південному Бугу проводити не потрібно, адже за кілька останніх десятиліть відбулася зміна клімату і різко зменшилася кількість води, що потрапляє в нижню течію Південного Бугу. Підвищення рівня Олександрівського водосховища призводить до того, що в низов'я річки води надходить ще менше. Це, як вважає активістка, і є головною причиною обміління річки, перетворення її в болото і засолення.

На думку фахівців, про можливість засолення Південного Бугу можна було б говорити, якби мова йшла про днопоглиблення до відмітки більше 3 м. Та в цьому випадку компанія всього лише підчищає річку до глибини 2,4 м, при проектних глибинах 2,9 м. Таким чином питання щодо нібито засолення відпадає сам собою.

За словами начальника Південнобузького басейнового управління водного господарства Сергія Письменного, сьогодні змінюються погодно-кліматичні умови, річка міліє. Але прочищення русла, що проводить «НІБУЛОН», якраз допомагає боротися з маловодністю.

– Звинувачення в тому, що з початком днопоглиблення якість води в річці погіршилася, – безпідставні, – переконаний він. – Наша лабораторія здійснює моніторинг води в річці по 36 показниках і погіршень не спостерігає. Розчищення річки проводиться відповідно до законодавства та на неї в цілому впливає позитивно.

Як вважає в.о. начальника управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної державної адміністрації Дмитро Мац, будь-яка господарська діяльність завдає шкоду навколишньому середовищу. Важливо, щоб вплив на навколишнє середовище не призвів до незворотних негативних наслідків, щоб нанесений збиток був повністю компенсований екологічним податком, очищенням водойм і їх зарибленням, рекультивацією. «Судити про наслідки господарської діяльності можна тільки дивлячись на роботу вже готового об'єкта, – каже він. – Поки днопоглиблення ще триває. Проте, я вважаю, що на сьогодні вплив на навколишнє середовище цілком припустимий і незворотні негативні наслідки відсутні».

Відзначимо, що мінімізація впливу на навколишнє середовище враховувалася і при будівництві самого річкового терміналу. Тут забезпечується ефективне очищення стічних і зливових вод, прийом на причалі госпфєкальних вод з суден, щоб їх не скидали в річку, потужна система аспірації (уловлювання зернового пилу).

– Коли в 2011 році генеральний директор ТОВ СП «НІБУЛОН» Олексій Вадатурський вперше розповів мені про плани днопоглиблення я, якщо чесно, в це не повірив, – каже Бузький сільський голова Олександр Кучер. – Утім зараз мої сумніви розвіялися. Для нас «НІБУЛОН» – серйозне підприємство, воно

тільки почало за нами співпрацювати, а ми вже отримали понад півмільйона гривень за договором соціального партнерства. Плюс податки, які підуть у село. Все це дає впевненість, що ми зможемо на гідному рівні утримувати дитячий садочок, амбулаторію, комунальне підприємство. До речі, я виріс на цій річці і боляче було бачити, як вона перетворювалася на болото. Тепер, завдяки «НІБУЛОНу», річка чиститься, а отже, у нас знову з'явиться риба.

Присутні побачили, як працюють земснаряди. Один з них – фінський, спроектований та збудований з урахуванням жорстких європейських екологічних вимог. Усі побачили в річці червонокнижні рослини, яким днопоглиблення жодним чином не заважає.

Проект супроводжується екологічним моніторингом, який показує, що вода не стає гірше, а підняті з дна ріки мул та пісок не забруднені важкими металами та іншими небезпечними «радошами». Мул скидається у відвали, які потім будуть рекультивовані і перетворені в пасовища. Насправді, цей мул особливою родючістю не відрізняється. Однак для пасовищ він цілком придатний, що вже перевірено після будівництва річкового терміналу в Новій Одесі. Також його можна використовувати для відновлення кислих ґрунтів.

А як реагують на днопоглиблення місцеві? Ось один з них, який відрекомендувався просто: «Валера». Він щойно вийшов з води, де із задоволенням плавав: «Раніше тут все перетворилося в болото, – розповідає він. – Це був справжній кошмар: сморід, моторошний очерет, навіть собаки дохлі... Зараз стало набагато краще, вода і берег – чистіше. Сподіваємося, сюди скоро повернется риба, як колись і було».

А ось ще один мешканець Прибужан, пенсіонер дядя Льоня. Каже: «Все тут буде добре, буде риба, буде гарне пасовище. Зі своїми вівцями не пропаду, буду їх випасати. А взагалі – працювати треба».

Його повністю підтримує жителька Козубівки Раїса Цекот, яка працює на терміналі біля Вознесенська: «Працюємо тут з весни, з перших днів будівництва. Всього нас, козубівських, на терміналі було десь тридцять або сорок. З роботою зараз складно, так що цей об'єкт для нас – казка. Ми дуже любимо і хочемо працювати».

Підсумок усьому побаченому та сказаному підбила голова Миколаївської обласної ради Вікторія Москаленко. За її словами, керівництво «НІБУЛОНу» з власної волі запропонувало створити робочу групу, щоб розібратися, чи законно працює підприємство і чи не завдає воно шкоди екології. «Ми знайомимося з документами і бачимо, що всі узгодження були отримані, в процесі реалізації проекту порушень немає, – підкреслила голова облради. – Ми задоволені тим, що в роботі компанії присутня відкритість, гласність». Також вона подякувала «НІБУЛОНу» за те, що компанія, впроваджуючи проект відновлення судноплавства, знімає левову частку навантаження з доріг регіону.

У компанії сподіваються, що в перспективі держава все ж буде обслуговувати судноплавний хід по Південному Бугу. Адже те, що сьогодні робить «НІБУЛОН», він робить не тільки для себе, а й для інших суб'єктів господарювання, для всієї Миколаївщини та всієї України.

■ Станіслав КОЗЛОВ